Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en Sanctierecht

Datum
18 januari 2022

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid
Aan de Minister voor Rechtsbescherming

nota

schriftelijk overleg met de Eerste Kamer over de voortgezette inwerkingtreding van artikel 126jj Sv

1. Aanleiding

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer heeft in haar brief van 17 december 2021 enkele aanvullende vragen gesteld aan uw ambtsvoorganger over het ontwerp van een koninklijk besluit met het oog op het van kracht blijven van artikel 126jj van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv). Bij onderdeel 3.1 van deze nota wordt uitgelegd wat het artikel regelt. Met bijgevoegde brief kunt u reageren op deze vragen.

2. Geadviseerd besluit

Uw instemming wordt gevraagd met de verzending van bijgevoegde brief aan de Eerste Kamer.

3. Kernpunten en toelichting

3.1 Artikel 126jj van het Wetboek van Strafvordering

- Artikel 126jj Sv geeft regels over het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie en Koninklijke marechaussee.
- Bij het vastleggen van kentekengegevens wordt gebruik gemaakt van automatische kentekenherkenning, ook wel *automatic numberplate recognition* (ANPR) genoemd. Dit is een technisch hulpmiddel waarbij met camera's kentekens van passerende voertuigen worden waargenomen.
- Kentekengegevens van passerende voertuigen worden door daarvoor aangewezen camera's vastgelegd en vier weken bewaard.
- Deze kentekengegevens kunnen op bevel daartoe van de officier van justitie gedurende deze periode worden geraadpleegd. Dat doet de politie ten behoeve van de opsporing van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten (artikel 67, eerste lid, Sv) of voor de aanhouding van een voortvluchtige persoon (artikel 564 Sv). Het gaat dus om de zwaardere misdrijven, waarop bijvoorbeeld een flinke gevangenisstraf staat.
- Na vier weken worden de vastgelegde kentekengegevens vernietigd.

3.2 Evaluatie en horizonbepaling

- Artikel 126jj Sv is ingevoerd bij de Wet van 22 november 2017 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de regeling van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie (*Stb.* 2017, 462).

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Straf- en Sanctierecht

Datum
18 januari 2022

Ons kenmerk
3798958

- De wet is in werking getreden op 1 januari 2019. De wet kent een zogenaamde 'horizonbepaling': artikel 126jj Sv zou op 1 januari 2022 vervallen, tenzij bij koninklijk besluit anders wordt bepaald. Dat besluit moet bovendien eerst in concept aan de beide Kamers worden gezonden, de 'voorhangprocedure'. In de periode van 'voorhangen' kunnen beide Kamers schriftelijke vragen stellen.
- Op 1 oktober 2021 heeft uw ambtsvoorganger beide Kamers het evaluatieverslag van vernoemde wet aangeboden (*Kamerstukken II* 2021-22, 33 542, nr. 45).
- Bij brief van 9 november 2021 heeft uw ambtsvoorganger aan beide Kamers een ontwerp van een koninklijk besluit overgelegd: de voorhang.
- De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer heeft in haar procedurevergadering van 1 december 2021 het ontwerpbesluit voor kennisgeving aangenomen. Daarmee laat de Kamer weten dat zij verder geen vragen hebben.
- De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer heeft in haar brief van 18 november 2021 aangekondigd hierover met uw ambtsvoorganger in schriftelijk overleg te treden. Dat is het signaal dat er wél vragen leven. Daartoe heeft uw ambtsvoorganger op 3 december 2021 een brief ontvangen. Bij brief van 9 december 2021 heeft uw ambtsvoorganger gereageerd. Vervolgens heeft uw ambtsvoorganger op 17 december 2021 een brief met aanvullende vragen ontvangen. Wel werd in de brief aangegeven dat werd ingestemd met het nemen van het koninklijk besluit.
- De regering heeft het besluit ook genomen (omdat anders het artikel zou vervallen) en wel op 21 december 2021. Daarmee is het artikel geldig gebleven.

3.3 Inhoud brief

- In de brief van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer zijn vragen gesteld door de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA (gezamenlijk). In hoofdlijnen hebben de vragen betrekking op enkele constateringen uit het evaluatieonderzoek en de Europese dataretentie jurisprudentie.
- Het evaluatieonderzoek van het WODC beschrijft verbeterpunten voor de uitvoering. Uw ambtsvoorganger schreef reeds dat deze verbeterpunten worden overgenomen. In deze aanvullende antwoorden geeft u aan dat deze stapsgewijs in 2022 en 2023 worden gerealiseerd. Ook schrijft u de Eerste Kamer medio 2023 een brief te sturen over de realisatie van de verbeterpunten, en daarbij de bevindingen van de jaarlijkse privacy audit te voegen.
- Het evaluatieonderzoek van het WODC betreft een kwalitatief onderzoek op basis van steekproeven. Er zijn dus geen cijfers van het exacte aantal zaken waarin de bevoegdheid van artikel 126jj Sv is ingezet. Gevraagd wordt of het mogelijk is een oordeel over de doelmatigheid van de wet te geven zonder over die cijfers te beschikken. In de beantwoording legt u de opzet van het onderzoek uit en antwoordt u het ontbreken van exacte cijfers voor u niets afdoet aan de betrouwbaarheid van het onderzoek.
- Op grond van het uitvoeringsbesluit bestaat de verplichting het kenteken, zoals opgenomen het informatiesysteem, op juistheid te controleren door dit te vergelijken met de foto van het voertuig. Uit het evaluatieonderzoek van het WODC blijkt dat deze norm soms niet is nageleefd. Desgevraagd antwoordt u geen aanvullende maatregelen te nemen omdat u erop

vertrouwt dat het evaluatieonderzoek van het WODC en de reactie van uw ambtsvoorganger daarop normbevestigend hebben gewerkt. Het onderwerp wordt ook meegenomen in de jaarlijkse privacyaudit.

- Ten slotte wordt gevraagd naar de Europese jurisprudentie over dataretentie. De Stichting Privacy First meent dat de bevoegdheid van artikel 126jj Sv in strijd is met die uitspraken van het Hof van Justitie in Luxemburg. In de jurisprudentie van het Hof van Justitie hebben wij evenwel geen aanknopingspunten gevonden voor die stelling. In de brief wordt dit toegelicht.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking
Niet van toepassing, alles uit deze nota wordt openbaar.